

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.147/2015/14. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. évi április hó 12. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

végzést:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2015. március hó 17. napján kihirdetett 26.B.1129/2014/33. számú ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítani rendeli.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 10.000 (tízezer) forint büntügyi költség megfizetésére.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék 26.B.1129/2014/33. számú ítéletével a vádlottat emberölés bűntettének kísérlete [1978. évi IV. tv. 166. § (1) bekezdés], valamint testi sértés bűntettének kísérlete [1978. évi IV. tv. 170. § (1) és (2) bekezdés] miatt - mint többszörös visszaesőt - halmazati büntetésül kilenc év hat hónap fegyházbüntetésre és tíz év közügyektől eltiltásra ítélte. Határozott a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi lehetőségéről, az előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről, és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült büntügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére anyagi jogszabály sértés miatt, súlyosítás végett; a vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.842/2014/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint az első fokú bíróság a mérlegeléssel megállapított tényállást a vádlott következetes tagadásával szemben az egyéb bizonyítékok, így tanúvallomások, okirati bizonyítékok és orvos szakértői vélemények értékelésével helyesen rögzítette, melyből okszerűen következtetett a vádlott elkövetéskori tudattartalmára, és azon keresztül a bűnösségét megalapozó szándékára. A jogi minősítést a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglalt iránymutatás alapján törvényesnek tartotta. A vádlottnak és a védőnek felmentésre irányuló fellebbezését alaptalannak találta. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság a helyesen feltárt bűnösségi körülmények ellenére, a súlyosító körülmények helytelen, nem a súlyuknak megfelelő értékelése miatt törvénysértően enyhe szabadságvesztést és mellékbüntetést szabott ki, amely nem áll arányban az elkövetett cselekmények tárgyi súlyával, társadalomra veszélyességével, különösen a vádlott előéletével. A kifejtettekre figyelemmel a középértékhez igazodó szabadságvesztés kiszabására, valamint a közügyektől eltiltás felemelésére tett indítványt.

A védő az elsőfokú ítélet ellen bejelentett kétirányú fellebbezését a nyilvános ülésen fenntartotta. Megalapozatlannak tartotta a Fellebbviteli Főügyészség törvénysértően enyhe büntetés kiszabásával összefüggésben kifejtett álláspontját.

Nézete szerint az elsőfokú ítélet a tényállás felderítetlensége miatt megalapozatlan, ezen túlmenően az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének sem tett mindenben eleget. Az ítélet megalapozatlanságát kiküszöbölhetőnek tartotta az iratok tartalma alapján, valamint ténybeli következtetés útján. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a vádirattól eltérően állapította meg az ítéleti tényállást a sértett vonzsolása és a rendőrök megérkezésének idejére eső eseményekre nézve. Nevezetesen megállapította, hogy a vádlott még a rendőrök jelenlétében is bántalmazni kívánta a sértettet, azonban az erre nézve tett megállapítások indokolása elmaradt. Nézete szerint védeence következetes védekezést terjesztett elő a sértettek bántalmazásának, illetve a saját emlékezetének hiányára nézve. Kérte a tényállásnak védeence vallomásával összhangban történő megállapítását.

Aláhúzta, hogy egyetlen bizonyíték állt a bíróság rendelkezésére, nevezetesen a felolvasással tárgyalás anyagává tett H sértett vallomása, amit eljárás jogi szempontból, illetve amiatt is kifogásolt, mivel a részletes kihallgatás elmaradása miatt számos kérdés nyitott maradt. Az elsőfokú bíróság - álláspontja szerint - nem adta indokát annak, hogy az ittas H sértett vallomását miért tartotta elfogadhatónak. Véleménye szerint az ítélet tényállása az említett tanú vallomására nem alapítható. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta annak kifejtését, hogy a másik sértett, Kné több vallomása közül melyiket fogadta el. Hivatkozott Kné és H sértett előadásának eltéréseire. A kifejtettek miatt megismételte védeence vallomása elfogadásának indokoltságát, a tényállás ennek megfelelő helyesbítését, és védeence felmentését.

Hangsúlyozta, hogy a lefoglalt fa botról rögzített DNS nyom Knétől származott, ellenben nem nyert rögzítést védeence DNS nyoma. Kifogásolta, hogy az ítéleti tényállás nem rögzítette, hogy a mentőket ki értesítette (a rendőr volt, aki a mentők értesítéséről gondoskodott).

Vitatta a cselekmény élet elleniként történő minősítését arra figyelemmel, hogy az eljárás nyomozati szakaszában az eljárás mindvégig életveszélyt okozó testi sértés miatt folyt, azonban a főügyészség már emberölés kísérlete miatt emelt vádat. Nézete szerint a súlyosabb minősítés, főként az ölés egyenes szándékú végrehajtása nem állapítható meg. Véleménye szerint az egyenes szándék fennállása esetén a sértett nem maradt volna életben, hiszen semmi nem akadályozta a vádlottat az ölési cselekmény befejezésében. Hivatkozott arra, hogy védeence az erdőből kivezető utat kereste, és a sértett iránymutatása alapján került arra az elhagyatott helyre, ahol őt a rendőrök megtalálták. Kérte a rendőrök nyomozás során felvett, szó szerint egyező vallomásának a bizonyítékok köréből történő kirekesztését. Hiányolta a vádlottnál talált fadarab DNS vizsgálatának lefolytatását, amely miatt a bántalmazás tényét nem tartotta megállapíthatónak, ezt a rendőri jelentés sem tartalmazta. Kérte a további bántalmazásra irányuló vádlotti magatartás megállapításának tényállásból történő mellőzését. Az orvosszakértői véleményre figyelemmel kérte életveszélyt okozó testi sértés megállapítását, a vélemény szerint ugyanis a sérülések egyenként nem eredményeztek volna életveszélyes sérülést. Hivatkozott arra, hogy a vádlott italába a cselekményt megelőzően gyógyszert, valamint nyugtató hatású szert keverték, amely nála emlékezetzavart eredményezett. E tudatzavar megállapítása védeence hibáján kívüli okból maradt el (a rendkívül kevés minta miatt). Nézete szerint védeence a cselekményt menthető felindulásban követte el.

A kifejtettek alapján elsődlegesen védeence felmentését, ennek eredménytelensége esetén az enyhítő körülményekre (cselekmények kísérleti szakára, időmúlásra, sértetti közrehatásra, a vádlott telefonjának ellopására) figyelemmel, valamint a cselekmény enyhébb minősítésére is tekintettel kérte a kiszabott büntetés mérséklését.

A vádlott a nyilvános ülésen előadta, hogy az ilyen erőszakos cselekmények nem jellemzik magatartását, hangsúlyozta továbbá több betegségének meglétét. Ezekre figyelemmel a kiszabott büntetés enyhítését kérte.

A másodfokú bíróság a kölcsönösen bejelentett fellebbezéseket nem találta alaposnak.

A jogorvoslattal megtámadott határozatot az ítéltőábla a Be. 348. § (1) bekezdése alapján a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le. Az eljárás tárgyát képező bűncselekmények elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat a lehetséges mértékben feltárta, azokat egyenként és összességében is a logika szabályainak megfelelően értékelte.

Az ítéltőábla nem találta alaposnak a védő kifogását Kné és H sértett tanúk nyomozati vallomásának a tárgyaláson történt felolvasására nézve. Az említett hajléktalan életmódot folytató tanúk felkutatására tett elsőfokú erőfeszítések nem vezettek eredményre, ezért az eljárási szabályok betartásával, a Be. 296. § (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel indokoltan került sor a vallomások felolvasására.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás néhány részlet tekintetében volt mindössze hiányos a Be. 351. § (2) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerint, ezért azt a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel - az iratok tartalma alapján - az alábbiakkal egészítette ki:

Mindenekelőtt a vádlott előéletének pontosítására, illetve kiegészítésére volt szükség:

A vádlott 1981 évtől 2007 évig terjedő időben nyolc alkalommal volt elítélve részben vagyon elleni, de túlnyomó részt erőszakos jellegű bűncselekmények miatt, így testi sértés, rablás, erőszakos közöszlész bűntettének kísérlete, illetve csoportos rablás miatt, utóbbi miatt hét év öt hónap fegyházbüntetést szabtak ki vele szemben.

A többszörös visszaesést megalapozó elítéltetéseit is szükséges volt kiegészíteni, illetve pontosítani:

A Pesti Központi Kerületi Bíróság az 5.B.35.581/1997/2. számú, és a Fővárosi Bíróság 25.Bf.5874/1998/3. számú, 1998. március 31-én jogerős összbüntetési ítéletével összbüntetésül tizenkét év kettő hónap fegyházbüntetésre, öt év közügyektől eltiltásra, valamint egy év járművezetéstől eltiltásra ítélte. E büntetésből a vádlott 2003. augusztus 24. napján szabadult.

Ezt követően került sor az elsőfokú ítélet 2. pontjában szereplő Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 3.B.XVIII.1033/2007/19. számú ítéletének a meghozatalára. Az elsőfokú ítélet nem tartalmazta az elkövetés időpontját, amely 2006. június 21. napja volt, tehát az utolsó szabadságvesztésből történt szabadulást (2003. augusztus 24.) követő három éven belüli volt. A 2. pontbeli büntetést 2009. november 27-én kell kitöltöttnek tekinteni (az elsőfokú bíróság ítéletében a feltételes szabadság próbaideje lejártának napját tüntette fel). A kitöltés napjától számítottan a jelenlegi cselekmény elkövetési időpontjáig, 2012. június 1-jéig három év szintén nem telt el.

A fenti pontosításoknak a többszörös visszaesés megállapítása miatt volt jelentőségük.

Szükséges volt a történeti tényállás kiegészítése is:

Kné sértett a IX-X. csigolya tövisnyúlványának törését is elszenvedte, ami kifejezetten nagy erejű ütéstől keletkezett (Dr. x igazságügyi orvos-szakértő véleménye a 28. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 15. oldala).

Kné sértett legkevesebb tizenegy rendbeli csonttöréssel járó sérülést szenvedett. Az életveszély közvetlenné fejlődését, a halál bekövetkeztének reális lehetőségét a kórházban elvégzett célszerű, szakszerű és időszerű terápiás beavatkozással sikerült elhárítani (dr. x szakvéleményében szereplő töréses sérülések leírása, továbbá a szakvélemény nyomozati iratok 293. oldalán található megállapítása, a szakértő nyilatkozata a 28. számú tárgyalási jegyzőkönyv 15. oldalán).

A mentőket a helyszínre érkező rendőrök útján a Budapesti Rendőr-főkapitányság Életvédelmi Osztályának Központi Ügyelete értesítette, melynek köszönhetően Kné sértett időben és rendkívül gyorsan jutott kórházba. A sértett kórházba szállítása rohammentővel 2012. június 1-jén nyolc és kilenc óra között történt. (OMSZ mentési dokumentációs lap a nyomozati iratok 213. oldalán, valamint az OMSZ felé történt bejelentésről készült „Feljegyzés” a nyomozati iratok 217. oldalán)

A cselekmény elkövetését megelőzően a vádlott Samsung SGH-X660 típusú mobiltelefonja Kné sértetthez került, amit a cselekményt követően tartott szemle keretében a sértett kezításkájából foglaltak le. (Szemle megtartásáról készült jegyzőkönyv a nyomozati iratok 121. oldalán, valamint fényképfelvételek a nyomozati iratok 361-363. oldalain)

Az előbbieket szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás mentessé vált a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, így az a Be. 352. § (2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

Az események pontos rekonstruálását nehezítette az a körülmény, hogy a történéseknek szemtanúja a sértetteken kívül nem volt, az események utolsó mozzanatait azonban a kiérkező rendőrök még észlelték. A sértetteken kívül kihallgatott tanúk ezért ismereteiket közvetetten, mégpedig a sértettektől nyerték.

A vádlott az eljárás során mindvégig tagadta a cselekmények elkövetését. A nyomozás során megtett vallomásaira jellemző volt, hogy részletesen kizárólag a Kné sértettre nézve terhelő lopás elkövetéséről nyilatkozott, hallgatott viszont Kné, illetve H sértett bántalmazásának lefolyásáról, illetve emlékezet hiányra hivatkozott. A nyomozás során második alkalommal tett kihallgatásakor már azt állította, hogy H sértettet meg sem ütötte. A vádlott a tárgyaláson olyan további elemekkel bővítette ki előadását, nevezetesen Kné sértett más személy általi bántalmazását állítva, amelyeket a peradatok egyáltalán nem támasztottak alá. A vádlott vallomására tehát a következtetlenség volt jellemző, nyilatkozatai egymáshoz képest is ellentmondásosak voltak, továbbá védekezését cáfolták a beszerzett személyi és tárgyi bizonyítékok. Így elfogadhatatlan volt a vádlott előadásának az a részlete, mely szerint az R nevű nő (R) vette volna el a telefonját, hiszen a készüléket Kné táskájában találták meg a cselekményt követően.

A vádlott vallomásával szemben állt mindenek előtt a sértettek vallomása, közülük elsősorban H sértett számolt be részletesen az őt, és a Kné sértettet érő tettlegességről. H sértett részben látta a Knéval szembeni bántalmazást, így a földön magatehetetlenül fekvő Kné ütlegelését, vonszolását, husáanggal való ütlegelését. H sértett ezen túl hallotta a vádlott kiabálását, ami élet kioltását („dögölj

meg!"), továbbá a sátor felgyújtását célzó volt. Utóbbi kijelentéssel összhangban állóan nyilatkozott arról, hogy a vádlott tőlük kért gyufát a sátor felgyújtásához.

Lényeges bizonyítékot jelentett a felismerésre bemutatás eredménye; a sértettek mindegyike fényképről azonosította a vádlottat a sérelmükre bűncselekményt elkövető személlyel. Már csak emiatt is elfogadhatatlan, s ezáltal kizárt a cselekmény más által való elkövetésére történt vádlotti hivatkozás.

Az eseményekről - szemtanú hiányában - a sértettek környezetében lévő személyek, R hallomás útján tudott beszámolni; a tanú H-től hallotta, hogy a vádlott verte meg a sértetteket. Z mindössze H megveréséről értesült.

A cselekményt követően a helyszínre érkező rendőrök (S és A) megerősítették a helyszíni szemle jegyzőkönyvben írtakat; a hajléktalanok lakhelyéül szolgáló sátrak körül letaposott fűre, a vonszolási nyomra nézve. A rendőrök megtalálták ezen túlmenően a cselekmény elkövetési eszközeit is. Az említett két rendőr tanúként tett vallomásában beszámolt Kné sértett feltalálási helyéről, illetve arról, hogy látták amint a vádlott a kezében lévő fa botot ütésre emelte, valamint hallották ismételtetett kijelentését is: „megloptál te kurva, ezért megdöglesz”. A fenti tanúk egymással összhangban álló vallomása cáfolta a vádlott védekezését. Az elsőfokú bíróság megfelelő módon indokolta a rendőrök szó szerint jegyzőkönyvezett nyomozati vallomása elfogadásának indokait. Mivel a két tanú a tárgyaláson tartalmában a nyomozati előadásával azonos nyilatkozatot tett, így alappal nem volt megkérdőjelezhető e vallomások bizonyítékként való elfogadása. A kifejtettek miatt a másodfokú bíróság nem osztotta a védő e körben kifejtett aggályait.

Az ügyben a szubjektív bizonyítékokon kívül fontos szerepet játszottak az objektív bizonyítékok, nevezetesen a helyszíni szemlén rögzített elváltozások, valamint az elkövetési eszközöknek, a két darab - 92 centiméter, illetve 91 centiméter hosszú - fadorongoknak a helyszíni szemle keretében történő lefoglalása (Szemle megtartásáról készült jegyzőkönyv a nyomozati iratok 121. oldalán).

A 91 centiméter hosszú fadorongról Kné sértett hajszínével és DNS tulajdonságaival egyező hajszálat azonosítottak. (DNS vizsgálat alapján készített igazságügyi szakértői vélemény a nyomozati iratok 199. oldalán)

A másik dorongon talált barnás-vöröses hajszál szintén egyezett Kné hajszínével.

A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság nem osztotta a védőnek a bizonyítékok értékelését vitató érvelését, elfogadhatatlannak tartotta a fentiekben összefoglalt terhelő bizonyítékok helyett a vádlott előadásának akceptálását.

Mivel az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat teljes körűen, logikusan, részletesen értékelte, azokat egymással is összevetve állást foglalt az elfogadható és ezzel ellentételesen, az elvetett bizonyítékokról, így a másodfokú bíróság nem tartotta alaposnak a védőnek e bizonyíték értékelő tevékenységet támadó, felmentést eredményező álláspontját.

A helyesbített tényállásból az elsőfokú bíróság megalapozottan következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére, és a terhére megállapított bűncselekmény minősítése is megfelelt a büntető anyagi jogszabályoknak.

A törvényszék az alanyi és a tárgyi tényezők kimerítő, alapos vizsgálata alapján következtetett a vádlott elkövetéskori szándékára.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott kettő vastag, kemény, közel egy méter hosszúságú fadoronggal bántalmazta Kné sértettet, akit többször, minimálisan három-négy alkalommal ütött meg. Az ütések nagy, illetve kifejezetten nagy erejűek voltak. A sérülések között a IX-X. csigolya törése kifejezetten nagy erejű ütestől keletkezett. Az ütések a sértettet test szerte érték. A sértett minimálisan 11 rendbeli töréses sérülést, valamint májzúzódást szenvedett. Az alkalmazott eszközök, az ütések száma, ereje, a célzott testtájékok, a számos, minimálisan 11 rendbeli csontsérülést eredményező sérülésokozás, továbbá a vádlott által hangoztatott kijelentések alapján nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az ölési, mégpedig egyenes ölési szándékra vont következtetést. Ezzel a másodfokú bíróság is maradéktalanul egyetértett szemben a védelmi érveléssel, amely az összes sérülés együttes értékelésével ellentétesen a sérüléseket különállóan kívánta figyelembe venni, és ez alapján enyhébb, testi épség elleni bűncselekmény megállapítását kérte. Ezt a másodfokú bíróság nem tartotta megalapozottnak a fent kifejtettek miatt.

A tényállás és a minősítés ugyanakkor hibátlan a vádlott cselekményének H sértettel kapcsolatos részében. A másodfokú bíróság álláspontja szerint is csupán a nyolc napos gyógytartamot meghaladó sérülés okozására volt ténybeli és jogi következtetés vonható.

Az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket nagyrészt helyesen sorolta fel.

Mellőzni kellett azonban azt a megállapítását, hogy a vádlott terhére lenne figyelembe vehető az életveszélyes sérülés okozás, hiszen ez a következmény a cselekmény élet elleni minősítésében értékelést nyert. Hasonlóan nem vehető figyelembe a vádlott terhére súlyosító körülményként az egyenes ölési szándék, a következetes ítélkezési gyakorlat szerint az eshetőleges ölési szándék értékelhető mindössze enyhítő körülményként.

További súlyosító körülményként kellett viszont értékelni azt, hogy az elkövetés módja, jellege a súlyosabb minősítést eredményező különös kegyetlenséggel történő elkövetéshez közelített. További enyhítő körülményként kellett ugyanakkor figyelembe venni Kné sértett közreható magatartását, a vádlott telefonjának részéről történt engedély nélküli elvételét. Ez a viselkedés a vádlott érthető felindultságát váltotta ki, ami a cselekmény elkövetésére magyarázatot jelent, de semmiképp nem indokolta a vádlott részéről tanúsított aránytalanul durva reakciót.

Az elsőfokú bíróság az egyebekben helyesen feltárt bűnösségi körülmények alapján a vádlottal szemben megfelelő tartalmú szabadságvesztést szabott ki, amelynek sem lényeges súlyosítására, sem lényeges enyhítésére nem látott lehetőséget a másodfokú bíróság. Ez a büntetés ugyanis szükséges, de egyben elégséges is a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok megvalósításához.

A büntetés lényeges, a középértéket (11 év 6 hónap) elérő tartamú súlyosítását a másodfokú bíróság amiatt nem látta indokoltnak, mivel a cselekmények mindegyike kísérleti szakban maradt, illetve Kné közreható magatartása is szerepet játszott a bűncselekmény magvalósulásában.

A kifejtetteknek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, mivel egyéb rendelkezései is törvényesek voltak a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról.

A vádlott a Be. 381. § (1) bekezdése alapján köteles a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az államnak megfizetni.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdés a - b) pontjában írt feltételek hiánya zárja ki.

Budapesten, 2016. évi április hó 12. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Dr. Halász Etelka s.k. **Dr. Németh Nándor s.k.**
előadó bíró bíró

A Fővárosi Törvényszék 26.B.1129/2014/33. számú ítélete vádlott vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.147/2015/14. számú ítélete folytán 2016. év április hó 12. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2016. április 12.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő